

RIIGIKOGU

IV koosseis.

VII istungjärk.

168. koosolek.

10. juulil 1931.

Sisu:

1. Põllutöökoja seadus — III lugemisel.
2. Tööstuslike kätiste tööliskonna asutiste seadus — III lugemisel.
3. Öppe- ja kasvatusetöö ülevalve seadus — III lugemisel.
4. Öppejõudude teenistuse seadus — III lugemisel.
5. Tööstuslike kätiste tööaja seadus — III lugemisel.
6. Pärandusmaksu muutmise seadus — III lugemisel.
7. Maal asuvate kinnisvarade kinnisvaramaksu seaduse muutmise seaduse täiendamise seadus — II lugemisel.
8. Järgmise koosoleku määramine.

Koosoleku avab Esimees **K. Einbund** kell 19.59 min.

Sekretäri kohal sekretär **A. Schulbach**.

1. Põllutöökoja seadus — III lugemisel.

Üldkomisjoni aruandja **J. Holberg**.

Üldkomisjoni kaasaruandja **A. Lep s**.

Juhataja: III lugemisel jääb ära samuti kui II lugemiselgi paragrahvide teksti ettekandmine ja hääletan osade viisi.

(Pealkiri.)

T. Kalbus: Et koalitsioon kõik meie ettepanekud, mis meie II lugemisel tegime, tagasi lükanud on, mitte üksi selle seaduse juures, vaid ka teiste seaduste juures, siis meie oleme veendumusel, et III lugemisel ka paremat ei ole, siis teatan, et meie senistest ettepanekutest loobume, sest see oleks asjata katse, ja et need on II lugemisel kõik tagasi lükatud, pole mõtet III lugemisel neid korrata.

R. Penno: Lugupeetud Riigikogu liikmed! Ma pean oma rühma nimel teatama, et meie asjatuks peame praegu selle seaduse III lugemisel esitada mingeid parandusi, sest mingit mõtet ei ole esitada neid, kuna kõigi põhjenduste peale vaatamata viimane kui üks neist II lugemisel tagasi lükatud on. Seepärast loobume III lugemisel ettepanekute tegemisest ja hääletame selle seaduse üksikutele osadele vastu.

Seaduseelnõu võetakse vastu ühes redaktsiooniliste parandustega osade viisi.

T. Kalbus (häälet. motiiv.): Hääletamise motiivide kohta sõna võttes on mul au Riigikogule järgmist teatada: Koalitsioon on kõik meie paranduse-ettepanekud tagasi lükanud, mis seaduse põllupidajate vastuvõetavaks oleksid teinud.

Teie olete põllupidajad kahte leeri jaganud, väiksemad maapidajad ja popsid põllupidajate ühisest perest välja heitnud, keda tahate viia vastu nende tahtmist tööliskotta, ning sellega vaenu ühisesse põllupidajate peresse külvanud.

Teie deklareerite küll seaduses proportsionaalsuse põhimõtet koja valimistel, kuid valimised korraldasite nii, et valimiste tagajärjed ebaõiged oleksid, et kogude enamus kojast kindlustatud oleks.

Kõike seda teete teie riiklike kogude ja teisitimõtlejatelt võetavate maksude abil.

Teie olete sunduslikult kinnitanud talupidajad koja külge, kust väljaastumise võimalust ei ole.

Teie koormate talupidajaid uute maksudega, mida praegusel ajal talupidajatel väga raske kanda.

Teie maksustate ka neid talupidajaid, kel üldse valimise õigust ei ole ja kes koja tegevuses kaasa rääkida ei saa.

Kõikidel neil asjaoludel oleme meie kategooriliselt selle seaduse vastu, ja tööerakonna rühm hääletab ka tema vastu.

R. Penno (häälet. motiiv.): Põllumeeste, asunikkude ja väikemaapidajate koonduse rühma nimel on mul au teatada järgmist: Põllutöökoja seadus, mis praegu on lõpuhääletamisel, jätab mitmedkümnend tuhanded väikepõlluharijaid selle seaduse alt välja, lahutab sellega meie põllumajanduse kahte ossa, koormab meie põllumajandust uue maksukoormaga, ühtlasi viib sisse ebaõige valimisviisi ja sellega kõigiti teeb ebademokraatlikuks põllutöökoja. Selle ebademokraatliku ja põllumajandust lõhkuva asutuse poolt ei saa meie olla ja seepärast hääletame lõpuhääletamisel selle seaduse vastu.

Seaduseelnõu terve sisu võetakse vastu korraga.

Aruandja **J. Holberg**: Teen ettepaneku,

käesolevat seadust mitte redaktsiooni komisjoni anda,

sest see on redaktsiooni komisjoni poolt juba enne läbi vaadatud.

Ettepanek võetakse vastu.

2. Tööstusliikude käitiste töölistkonna asutiste seadus — III lugemisel.

Üldkomisjoni aruandja J. Klement.

Juhataja: Selle seaduseelnõu juures jätan ära paragrahvide teksti ettekandmise ja hääletan peatükkide viisi.

Seaduseelnõu võetakse vastu peatükkide viisi ja terve sisu korraga redaktsiooni komisjoni andmata.

3. Õppe- ja kasvatusetöö ülevälve seadus — III lugemisel.

Haridusekomisjoni aruandja A. Usai.

Üldkomisjoni kaasaruandja A. Merkart.

Juhataja: Selle seaduseelnõu III lugemisel jätan ära paragrahvide teksti ettekandmise.

Seaduseelnõu võetakse vastu ühes redaktsiooniliste parandustega paragrahvide viisi ja terve sisu korraga redaktsiooni komisjoni andmata.

4. Õppejõudude teenistuse seadus — III lugemisel.

Haridusekomisjoni aruandja A. Hermann.

Juhataja: III lugemisel jätan ära seaduseelnõu paragrahvide teksti ettekandmise ja hääletan peatükkide viisi.

Aruandja A. Hermann: Seaduseelnõu on redaktsiooni komisjoni poolt läbi vaadatud.

Pealkiri ja 1. peatükk — §§ 1—5 — võetakse vastu.

(2. peatükk §§ 6—32.)

L. Raudepp: Kordan ettepanekut, mille tegin seaduseelnõus II lugemisel, vastu võtta uus paragrahv:

„§ 27-a. Tartu ülikooli lõpetanud usuteadlased, kes on õiendanud usuühingu liidu keskvalitsuse juures (konsistoriumis) vaimuliku ameti kutseksamid, võivad olla usuõpetajaiks alg- ja keskkoolides ja saada vastava kutsetunnistuse Hariduse- ja sotsiaalministri otsusel ministri koolivalitsuse ettepanekul, kui need usuteadlased, olles vaimulikus ametis, on õpetanud usuõpetust

vähemalt kaks aastat alg- või keskkoolis ja nende praktikaaja töö kohta on haridusnõuniku poolt esitatud § 25 äratähendatud korras rahuldav hinnang.“

Ettepanek lükatakse tagasi.

2.—7. peatükk — §§ 6—95 — võetakse vastu ühes redaktsiooniliste parandustega.

Seaduseelnõu terve sisu võetakse vastu korraga.

Juhataja: Kuulutan 5-minutilise vaheaja, sest järgmise päevakorrapunkti redaktsioon ei ole veel läbi vaadatud, see lõpetatakse peatselt.

Vaheaeg kl. 20.28 min. — kl. 20.35 min.

Koosolekut juhatab Esimees K. Einbund.

Sekretäri kohal sekretäri teine abi O. Gustavson.

5. Tööstusliikude käitiste tööaja seadus — III lugemisel.

Sotsiaalkomisjoni aruandja B. Eilman.

Juhataja: Ma kavatsen selle seaduseelnõu juures jätta ära paragrahvide teksti ettekandmise ja hääletan osade kaupa.

Seaduseelnõu võetakse vastu ühes redaktsiooniliste parandustega osade viisi ja terve sisu korraga.

Aruandja B. Eilman: Seaduseelnõu on redaktsiooni komisjoni poolt läbi vaadatud ja teen ettepaneku, seaduseelnõu vastu võtta redaktsiooni komisjoni andmata.

Ettepanek võetakse vastu.

6. Pärandusmaksu muutmise seadus — III lugemisel.

Rahaasjanduse komisjoni aruandja O. Suursööt.

Juhataja: Käesoleva seaduseelnõu III lugemisel jätan ära paragrahvide teksti ettekandmise ja hääletan osade viisi.

Aruandja O. Suursööt: Käesolev seaduseelnõu on redaktsiooni komisjoni poolt läbi vaadatud.

Pealkiri võetakse vastu ühes redaktsiooniliste parandustega.

(I osa.)

R. Kuris: Põllumajandusliku inventari kuni 2.000 kroonini parandusemaksust vabastamise otstarbel kordan oma teisel lugemisel tehtud ettepanekut, § 2 täiendada p. e-ga: „põllumajanduslik inventar väärtuses kuni 2.000 krooni.“

Ettepanek lükatakse tagasi.

I—IV osa võetakse vastu ühes redaktsiooniliste parandustega.

Seaduseelnõu terveis sisu võetakse vastu korraga redaktsiooni komisjoni andmata.

7. Maal asuvate kinnisvarade kinnisvaramaksu seaduse muutmise seaduse täiendamise seadus — II lugemisel.

Rahaasjanduse komisjoni aruandja O. Suursööt.

Juhataja: Ma jätan ära selle seaduseelnõu teksti ettekandmise.

Aruandja O. Suursööt: Seaduseelnõu on redaktsiooni komisjoni poolt läbi vaadatud.

Pealkiri võetakse vastu ühes redaktsioonilise parandusega.

(Seaduseelnõu tekst.)

J. Loosalu: See seadus ei lahenda mitte kõiki neid puudusi, mis ilmsiks tulnud maal asuvate kinnisvarade maksu seaduse juures. On vaieldud eriti selle üle, et kinnisvaramaks on suurel määral tõusnud. Meil oleks tarvis teda tingimata alandada, ja seepärast teen ettepaneku,

§ 4 teine lõige muuta ja võtta vastu järgmises redaktsioonis: „Kinnisvaramaksu maa pealt võetakse 15 senti puhtakasurublalt või, kus hindamine teostamata, 30 senti põllu- ja metsamajanduslikult kasutatud maa hektaarilt.“

Siis muidugi väheneks üldiselt kinnisvaramaks. Ja kui ka mõnel uue hindamise alusel ta on vähenenud, siis ei maksa imestada, sest ajad on muutunud teiseks, kui nad enne olid, ja oleks loomulik, kui kinnisvaramaks ka muutuks. Kui minu ettepanek vastu võetakse, siis esitan ka selle maksamahakkamise kohta vastava ettepaneku.

R. Kuris: Lugupeetud Riigikogu liikmed! Valitsuse poolt esitatud teksti sisu ei võimalda talupidajatele nendelt ebaõigluse tõttu nõutud maksude tagasimaksmist, vaid võimaldab järgneval aastal maksumaksmisel ainult enammaksitud summa mahaarvamist. Kuna maapidajail rahaküsimus väga tõsine, ja et võimalik oleks tagasi maksta neile, kellelt ebaõigluse tõttu rohkem võetud, teen paranduse-ettepaneku, et see osa tekstist maha kustutada ja nimelt,

kustutada lõpust sõnad: „kui ta järgnevate aastate eest selle maksu alla ei kuulu“.

Aruandja O. Suursööt (lõpusõna): Nende ettepanekutega ühineda ei saa.

J. Loosalu' ettepanek lükatakse tagasi.

R. Kuris'e ettepanek lükatakse tagasi.

Seaduseelnõu tekst võetakse vastu ühes redaktsiooniliste parandustega.

8. Järgmise koosoleku määramine.

Juhatause ettepanekul otsustatakse pidada järgmine koosolek 10 minutit pärast käesoleva koosoleku lõppu. (Päevakord vaata 168. koosoleku otsuste protokoll, lisa nr. 12.)

Juhataja: Päevakord on läbi. Riigikogu koosolek on lõpetatud.

Koosolek lõpeb kell 20.48 min.

Õige.

Kinnitan.

Koosoleku sekretärid (allkirjad).

Koosoleku juhataja (allkiri).

